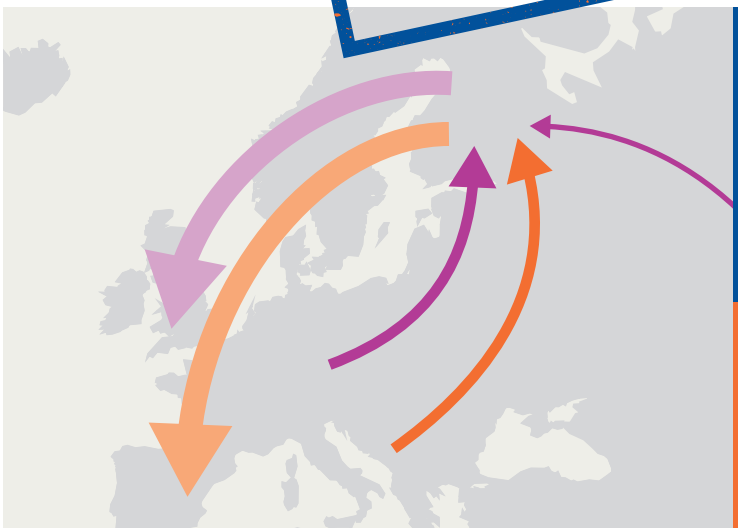
FAKTA.
7B/2018
express

PÅ BESÖK, SOM UTBYTESELEV OCH I INLÄRNING PÅ EN UTLÄNDSK ARBETSPLATS

Statistik om internationell mobilitet bland gymnasie- och yrkesstuderande 2017

BAKGRUND

Internationalisering är vardag på alla utbildningsstadier från grundläggande utbildning till högskolor. Den internationella verksamheten är idag mångsidig, men i dess centrum ligger fortfarande mobilitetsverksamheten: såväl personal som studerande åker utomlands från alla läroanstalter, och likväl tar man emot personer från utlandet. Statistiken gällande utlandsperioder belyser hur internationaliseringsmålen uppnås. Just nu är det intressant att betrakta läroanstalter på andra stadiet, eftersom de pågående reformerna av yrkes- och gymnasieutbildningen även återspeglas i mobilitetsaktiviteten.

Denna Fakta Express-publikation presenterar, med hjälp av statistik som Utbildningsstyrelsen samlat in, en helhetsbild över studerandemobiliteten i läroanstalter på andra stadiet runt om i Finland. Fokus ligger på utlandsperioder bland dem som studerar i gymnasiet och i yrkesläroanstalter. Statistiken för studerande i gymnasiet är från läsåret 2017–2018 och för yrkesstuderande från år 2017.

För gymnasiernas del statistikförs två typer av studerandemobilitet: perioder som utbyteselev i minst en termin samt kortare projektresor och andra utlandsperioder med koppling till studierna. Sådana är till exempel läroämnesspecifika studieresor eller gruppbesök i en utländsk skola.

I fråga om yrkesstuderande förs separat statistik över långa utlandsperioder på minst två veckor samt kortare perioder. På långa utlandsperioder skaffar studerande oftast kompetens på en utländsk arbetsplats i den egna branschen under handledning av en lokal yrkesperson. En lång period kan även innebära studier i en yrkesläroanstalt i ett annat land. Typiska korta perioder är läroanstaltsbesök eller projektrelaterade studieresor.

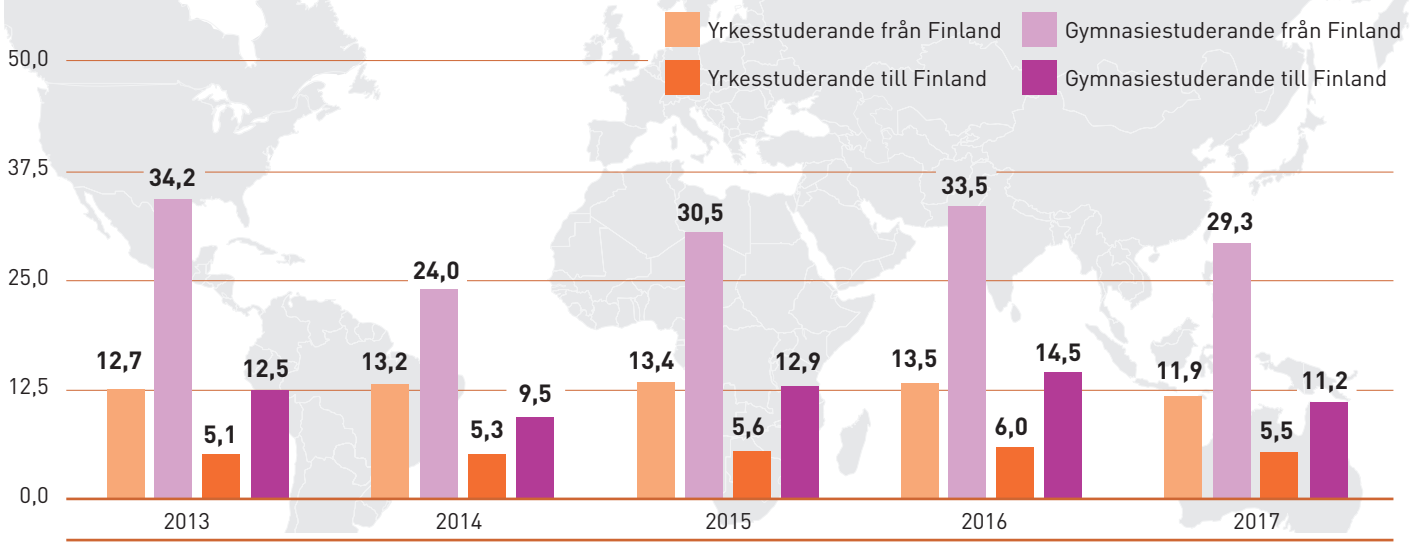
Förfrågningar om att rapportera om utlandsperioder skickades till alla gymnasier i Finland (412 st.) och till alla anordnare av yrkesutbildning (135 st.), inbegripet även läroavtalsutbildning samt yrkesinriktad vuxenutbildning. Av yrkesläroanstalterna svarade 123, dvs. 91 procent. Av gymnasierna svarade 212, dvs. endast 51 procent.

Mobilitetsaktiviteten för både gymnasie- och yrkesstuderande har beräknats genom att sätta antalet personer som åkt på en utlandsperiod i proportion till antalet personer som inlett sina gymnasie- eller yrkesstudier samma år. Eftersom gymnasiernas svarsprocent var lägre och eftersom man kan förvänta sig att mobilitetsaktivitet förekommer också i skolor som inte svarade, har gymnasiernas relativa mobilitetsaktivitet korrigerats genom att beakta svarsprocenten. I praktiken har gymnasiernas utlandsperioder satts i proportion till det antal studerande som inlett sina studier som motsvarar svarsprocenten. Detta räknesätt höjer naturligtvis mobilitetsaktiviteten för gymnasierna. I fråga om gymnasierna kan man därmed tala om en uppskattning.

• Mer information om internationalisering:
www.cimo.fi | Tjänster | Statistik över internationalisering

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

BILD 1. INTERNATIONELL MOBILITET BLAND YRKES- OCH GYMNASIESTUDERANDE I FÖRHÅLLANDE TILL DEM SOM INLETT SINA STUDIER SAMMA ÅR (%) För gymnasiernas del är det frågan om en uppskattning

ANTALET UTLANDSPERIODER BLAND YRKESSTUDERANDE SJÖNK TYDLIGT, DET ÄR SVÅRARE ATT FÖLJA TRENDEN BLAND GYMNASIESTUDERANDE

I de gymnasier som svarade på enkäten genomfördes under läsåret 2017–2018 totalt 1 041 mobilitetsprojekt, vilket innebär att sammanlagt 4 657 gymnasiestuderande åkte på utlandsperiod. Dessutom åkte 493 studerande som utbyteselev under minst en termin. Sammanlagt åkte 5 150 gymnasiestuderande utomlands från Finland. Utlandsperioderna för andra gymnasiestuderande än de som åkte som utbyteselever varade i genomsnitt två veckor. Likaså kom det 1 963 studerande från utlandet till finländska gymnasier.

Under 2017 åkte 5 551 yrkesstuderande utomlands och till Finland kom 2 582 studerande från andra länder. Av dem som åkte från Finland deltog 3 289, dvs. 60 procent, i utlandsperioder som varade längre än två veckor. Utlandsperioderna för yrkesstuderande var i genomsnitt sex veckor.

Antalet yrkesstuderande som åkte på en utlandsperiod från Finland sjönk med 11 procent jämfört med 2016. Speciellt minskade antalet korta utlandsperioder, där sänkningen var nästan 15 % jämfört med året innan. Yrkesutbildningens besparingar har redan i några år återspeglats även i den internationella verksamheten, eftersom det är typiskt att korta perioder finansieras med läroanstalternas egna medel. I en del läroanstalter har man nästan helt slutat med självfinansierade resor, såsom att åka på yrkesmässor eller för att bekanta sig med läroanstalter i grannländerna. Däremot har man satsat på långa utlandsperioder som man vet gagnar studerandenas professionella utveckling mer och som man även får extern finansiering för. Antalet yrkesstuderande som kommer på en mobilitetsperiod till Finland har varit rätt jämnt under flera år, men även där ser man nu en liten nedgång.

Om antalet yrkesstuderande som åker utomlands från Finland sätts i proportion till det antal som inlett sina yrkesstudier samma år, ser man att var åttonde yrkesstuderande åker på en utlandsperiod under sina studier.

Det är svårare att tillförlitligt följa trenden för internationell mobilitet bland gymnasiestuderande, eftersom svarsprocenten ofta har varit låg och även varierat från år till år. Man får en tydligare bild av mobiliteten då svarsprocenten beaktas i kalkylerna. Räknat på detta vis, åkte knappt 30 procent av dem som inlett sina gymnasiestudier samma läsår på en utlandsperiod, vilket är något färre än föregående år.

Baserat på samma räknesätt verkar gymnasiestuderande även delta i fler utlandsperioder än yrkesstuderande. I de gymnasier som svarade på enkäten är olika besök och studieresor vanligare än i yrkesläroanstalterna, där fokus inom studerandemobiliteten däremot ligger på längre inlärningsperioder, i huvudsak på utländska arbetsplatser.

Av yrkesstuderande åker var åttonde på en utlandsperiod, av gymnasiestuderande var tredje.

EU:S ERASMUS+ -PROGRAM ÄR DEN MEST BETYDANDE FINANSIÄREN AV STUDERANDE-MOBILITET PÅ ANDRA STADIET

Nästan två tredjedelar dvs. 65 procent av mobilitetsprojekten i de gymnasier som svarade på enkäten, genomfördes med finansiering av en annan instans än läroanstalten. Av finansieringsinstrumenten var Europeiska unionens program Erasmus+ det mest betydelsefulla, omfattande en tredjedel av alla mobilitetsprojekt och 43 procent av de projekt som genomförts med extern finansiering. Programmets andel ökade med 7 procentenheter jämfört med föregående läsår.

Erasmus+ -programmets roll har ökat under de senaste åren även i fråga om studerandemobilitet inom yrkesutbildningen. Programmet finansierade 71 procent av de finländska studerandenas utlandsperioder och 77 procent av studieperioderna till Finland. Programmets andel ökade med 5 procentenheter från 2016 och med 7 procentenheter från 2015 till 2016.

Läroanstalternas egen finansieringsandel har minskat, vilket – som nämnt ovan – beror på besparingarna inom yrkesutbildningen. Minskningen av finansieringsandelen syns både inom studerandemobiliteten från och till Finland. Det förs ingen statistik över finansieringsgrunden för korta utlandsperioder, men de genomförs i regel med läroanstalternas egen finansiering.

TABELL 1. FINANSIERING AV STUDERANDE-MOBILITETSPROGRAM OCH UTBYTESELEVERNAS PERIODER I GYMNASIER

Finansiering	Antalet mobilitetsprojekt	%
EU:n Erasmus+ -program	291	28,0
Nordplus Junior -programmet	16	1,5
Annan nordisk finansiering	3	0,3
Utbildningsstyrelsen	34	3,3
Utbildningsarrangör/kommun	20	1,9
Utbytesstudentorganisationer (t. ex. YFU, AFS, Rotary ry.)	69	6,6
Föräldrar	110	10,6
Annan	132	12,7
Ingen extern finansiering/läroanstaltens egen finansiering	366	35,2
Sammanlagt	**1 041**	**100**

En stor del av gymnasiernas studerandemobilitet finansieras av läroanstalterna, däremot har yrkesläroanstalternas egen finansiering minskat.

TABELL 2. FINANSIERING AV STUDERANDE-MOBILITET I YRKESUTBILDNINGEN

Finansiering	Studerande från Finland (minst två veckor)	%	2016 vs. 2017 %	2015 vs. 2016 %	Studerande till Finland	%	2016 vs. 2017 %	2015 vs. 2016 %
EU:n Erasmus+ -program	2 328	70,8	5,0	5,0	1 974	76,5	5,5	–1,3
Nordplus-program	25	0,8	0,0	0,0	43	1,7	–0,6	–2,4
Utbildnings-styrelsen	218	6,6	1,4	1,4	34	1,3	–0,9	1,3
Läroanstaltens egen	531	16,1	–3,7	–3,7	156	6,0	–1,1	–2,7
Studerandes egen	110	3,3	–1,6	–1,6	46	1,8	–0,8	–1,7
Annan	77	2,3	–1,1	–1,1	329	12,7	–2,1	6,8
Sammanlagt	**3 289**	**100**			**2 582**	**100**		

TVÅ TREDJEDELAR AV STUDERANDE PÅ ANDRA STADIET SOM ÅKER PÅ EN UTLANDSPERIOD ÄR FLICKOR OCH KVINNOR

Inom alla utbildningsstadier åker flickor och kvinnor oftare utomlands än pojkar och män. Två tredjedelar av de studerande som åkte på en utlandsperiod från läroanstalter på andra stadiet var flickor och kvinnor: 66 procent av gymnasiestuderande och 67 procent av yrkesstuderande. Även 60 procent av de gymnasiestuderande som kom till Finland var flickor. Bland yrkesstuderande som kommer till Finland var däremot könsfördelningen jämnare, då hälften av dem var män.

Majoriteten dvs. 90 procent av gymnasiestuderandenas utlandsperioder är besök med anknytning till projekt eller studier, medan 10 procent åker som utbyteselev. Av dem som kom till finländska gymnasier var 13 procent utbyteselever.

Yrkesstuderande åker ofta till utländska arbetsplatser för att skaffa sig kompetens och detta har blivit allt populärare: 92 procent av dem som åkte på en utlandsperiod fick lära sig på en utländsk arbetsplats. Av studerande som kom till Finland var 62 procent på arbetsplatser, året innan 55 procent. Tidigare kom man oftast till Finland för att studera till exempel i läroanstalter.

Det förekommer stora branschspecifika variationer i den internationella mobiliteten bland yrkesstuderande. Det största antalet deltagare i mobilitetsperioder är från social-, hälso- och idrottsbranschen. Då antalet studerande som åker utomlands sätts i proportion till dem som inlett sina studier samma år, är studerande inom turism-, kosthålls- och ekonomibranschen mest aktiva. I klassificeringen annan utbildning ingår examina som inte hör till något annat utbildningsområde, såsom till exempel företagarens yrkesexamen och utbildning som handleder för yrkesutbildning.

TABELL 3. UTBILDNINGSOMRÅDESSPECIFIK STUDERANDEMOBILITET I YRKESUTBILDNINGEN

	Studerande från Finland	%	% av dem som inlett sina studier 2017	2017 vs.2016 %
Det humanistiska och pedagogiska området	78	2,4	10,6	–2,2
Kulturområdet	282	8,6	9,8	–1,0
Det företagsekonomiska och administrativa området	411	12,5	7,1	–1,0
Det naturvetenskapliga området	60	1,8	3,8	–0,1
Teknik och kommunikation	702	21,3	3,6	–0,6
Naturbruk och miljöområdet	225	6,8	10,0	–2,5
Social-, hälso- och idrottsområdet	834	25,4	9,0	–0,6
Turism-, kosthålls- och ekonomiområdet	643	19,6	13,6	0,7
Annan utbildning	54	1,6	24,7	5,2
Sammanlagt	**3 289**	**100**		

ÖSTERBOTTEN HÖR TILL DE MEST AKTIVA LANDSKAPEN I FRÅGA OM STUDERANDE-MOBILITET BÅDE I GYMNASIER OCH YRKESLÄROANSTALTER

Landskapens relativa aktivitet i fråga om studerandemobilitet på andra stadiet har beräknats genom att sätta antalet studerande som åkt på en utlandsperiod i proportion till antalet studerande som inlett sina studier samma år inom området. I fråga om gymnasier har man även tagit hänsyn till svarsprocenten i de olika landskapen. Österbotten hör till de mest aktiva landskapen både i fråga om studerandemobilitet i gymnasier och i yrkesläroanstalter.

Gymnasiestuderande i Satakunta, Mellersta Österbotten och Österbotten var mest aktiva i fråga om att åka på utlandsperioder. Norra Karelen och Norra Savolax hade det lägsta antalet studerande som åkte utomlands, men å andra sidan mottog gymnasierna i Norra Karelen många utländska studerande. Om man beaktar såväl antalen utgående som inkommande studerande, var gymnasierna i Mellersta

Cirka 90 procent av de gymansiestuderande som åker utomlands åker på projektresor eller andra besök som gäller studierna. En lika stor del av yrkesstuderande som åker utomlands skaffar kompetens i anknytning till sin examen på en utländsk arbetsplats.

Österbotten de mest aktiva och gymnasierna i Norra Savolax de mest passiva. Inget gymnasium i Södra Karelen svarade på statistikförfrågan, så det finns ingen information om landskapet.

Inom yrkesutbildningen var läroanstalterna i Österbotten mest aktiva, men även läroanstalterna i Södra Savolax och Kajanaland hör till topp tre. Kajanaland har redan under några år varit aktivt i fråga om mobilitet från Finland till utlandet. Södra Savolax kom med i topp tre först 2017. Mellersta Österbotten var under en lång tid det mest aktiva landskapet, men nu har det fallit från topp tre-listan. Yrkesläroanstalterna i Kymmenedalen och Norra Karelen tog emot flest utländska studerande. Studerandemobiliteten i dessa två landskap har också en rätt bra balans, eftersom antalet studeranden som åker utomlands och de som kommer till Finland är nästan de samma.

Landskapen i västra Finland hör till topp tre i fråga om studerande-mobilitet i gymnasierna, men inom yrkesutbildningen åker man aktivt på utlandsperioder även från östra Finland.

BILD 2. INTERNATIONELL MOBILITET BLAND GYMNASIESTUDERANDE I FÖRHÅLLANDE TILL DEM SOM INLETT SINA STUDIER SAMMA ÅR

Svarsprocenten har beaktats i kalkylen enligt landskap

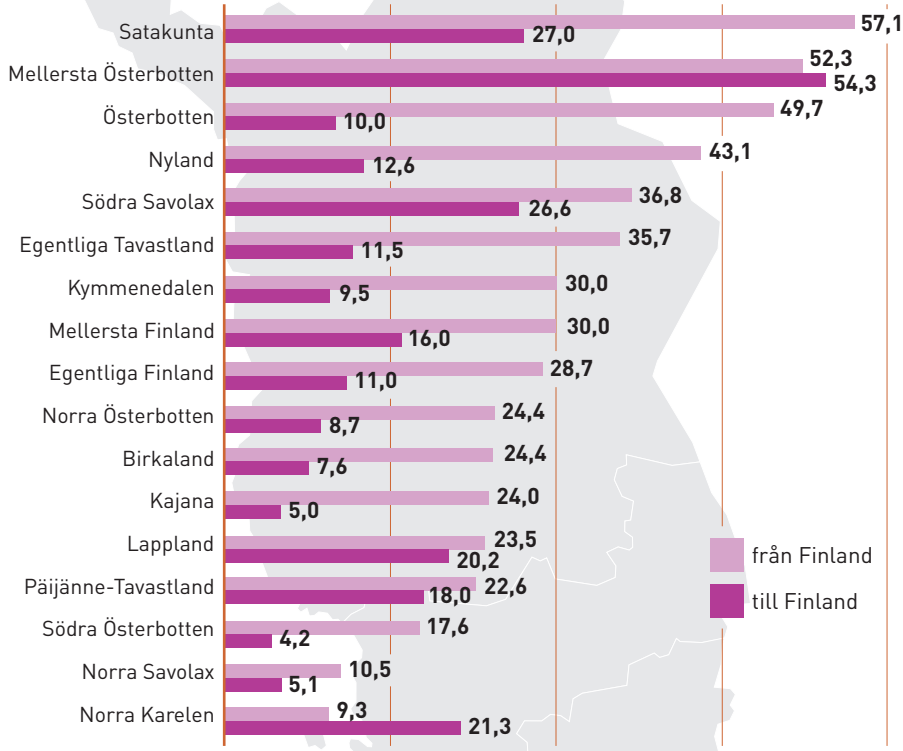
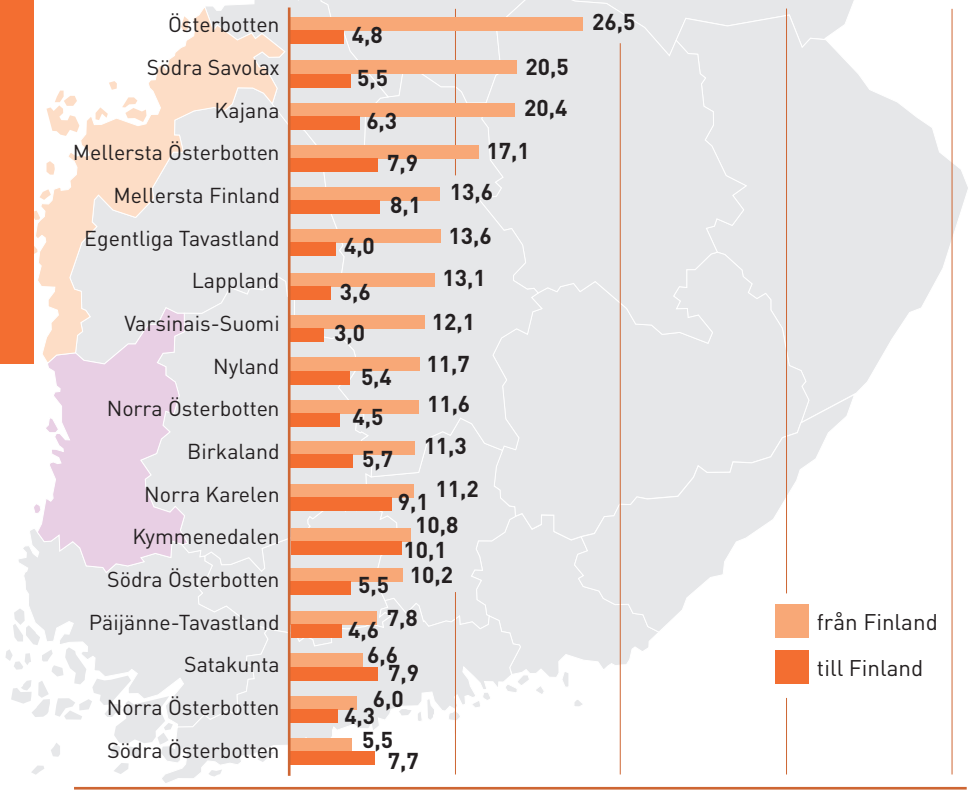

BILD 3. INTERNATIONELL MOBILITET I YRKESLÄROANSTALTER ENLIGT LANDSKAP I FÖRHÅLLANDE TILL DEM SOM INLETT SINA STUDIER SAMMA ÅR

STUDERANDEMOBILITETEN PÅ ANDRA STADIET RIKTAR SIG OFTAST TILL EUROPA

Den internationella mobiliteten bland både gymnasie- och yrkesstuderande har fokuserat på Europa under hela den tid som mobilitetsstatistik samlats in. Bland de tio mest populära destinationsländerna fanns inte heller nu ett enda land utanför Europa. Även de studerande som kommer till Finland var nästan uteslutande européer. Spanien, Tyskland, Sverige, Storbritannien och Estland hör till de största mottagarländerna på hela andra stadiet. Från Tyskland kom det även många studerande både till gymnasier och yrkesläroanstalter i Finland.

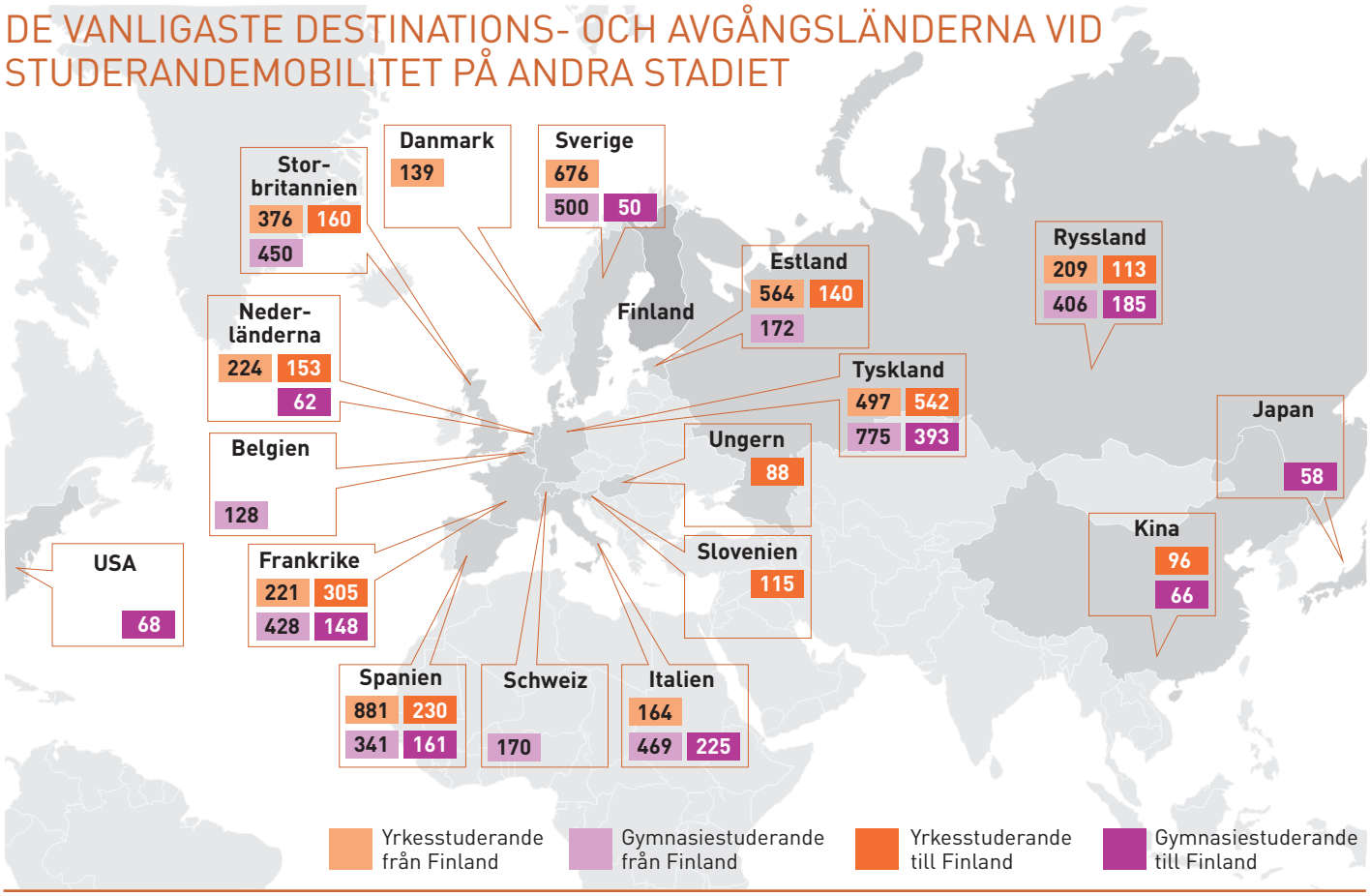
Favoritlandet för yrkesstuderande som åkte på en minst två veckor lång utlandsperiod var Spanien och för kortare perioder Sverige.

En ökande trend på andra stadiet har under de senaste åren varit att det även kommer studerande från Asien till Finland. Totalt anlände 162 kinesiska studerande till gymnasier och yrkesläroanstalter och även en del studerande från Japan. Av de kinesiska studerandena som kom till gymnasierna var tjugo utbyteselever och av japanerna fem.

Från gymnasierna åkte man oftast till USA eller Tyskland när det gäller perioder som utbyteselev som varade ett helt läsår. Till Finland kom däremot de flesta utbyteseleverna från Italien och Tyskland.

Finländska läroanstalter på andra stadiet intresserar asiatiska studerande allt mer.

DE VANLIGASTE DESTINATIONS- OCH AVGÅNGSLÄNDERNA VID STUDERANDEMOBILITET PÅ ANDRA STADIET

Utbildningsstyrelsen är ett ämbetsverk inom undervisnings- och kulturministeriets område, som svarar för utvecklingen av utbildning, småbarnspedagogik och främjande av internationalisering.

ISSN: 2242-296X(pdf)
ISBN: 978-952-13-6539-3 (pdf)
Ombrytning och grafik: Liisa Valtonen

UTBILDNINGSSTYRELSEN
Hagnäskajen 6, PB 380, 00531 Helsinki, tfn. 0295 331 000
www.oph.fi